

TEHNIKA- ÜLIKOOI

5 (1523)

8. märts 1999

Ilmub 30. aprillist 1949

Hind 2 kr

Seekordne, arvult viies noorte infomess "TEEVIIT'99" toimus 25.-27. veebruarini Eesti Näituste messikeskuses Pirital. Korraldajateks olid Haridusministeerium ja Eesti Noorsoo Algatuskeskus.

Osa võttis 11 ülikooli, 19 rakenduskõrgkooli, 41 kutseõppeasutust, 8 keskkooli/gümnaasiumi, 10 noortemaja/keskust ja 8 õppekeskust. Lisaks erinevad organisatsioonid ja sihtasutused.

Samal ajal toimus ka raamatulaat, kus oli esindatud 11 kirjastust, ning õpilasfirmade laad. Messi külastas messitoimkonna andmetel üle 17 500 külastaja. Külastatavus on paaril viimasel aastal jäänud samaks, kuid külastajate arv on erinevate messipäevade lõikes väga erinev. Üle poole külastajatest tuli messile teisel päeval, mistõttu oli sissepääsemisega raskusi. Keskpäeval pidi ukse taga sissesäämist ootama ligi kolm tundi. Esimesel ja viimasel päeval järjekordi praktiliselt polnud.

Esimene päev oli välja reklaamitud kui kutsetega külastajatele ja õpetajatele. Meie arvates on see korraldajatepoolne mõõdalaskmine. Mess on ikka orienteeritud eelkõige koolilõpetajale.

Meie ülikooli tutvustati õppe- ja teadusosakonna vastuvõtu- ja üliõpilastalituse ning üliõpilasvalitsuse ühiste jõududega. Sellel aastal olid abiks ka keemiateaduskonna esindajad. Iga päev oli boksis geenitehnoloogiakeskuse esindaja, kes tutvustas oma õppesuunda. Viimasel päeval oli abiks ka professor Toomas Tamm alus- ja rakenduskeemia instituudist.

Sel aastal olime hästi varustatud erinevate infomaterjalidega. Lisaks vastuvõtuteatmikule oli iga valdkonna kohta Kulla Võrno eestvedamisel hästi koostatud infovoldik, üliõpilaselu ja vastuvõttu kirjeldavad infolehed. Teaduskondi ja õppesuundi tutvustavaid materjale olid ette valmistanud ehitus-, mehaanika- ja keemiateaduskond ning telekommunikatsiooni õppetool.

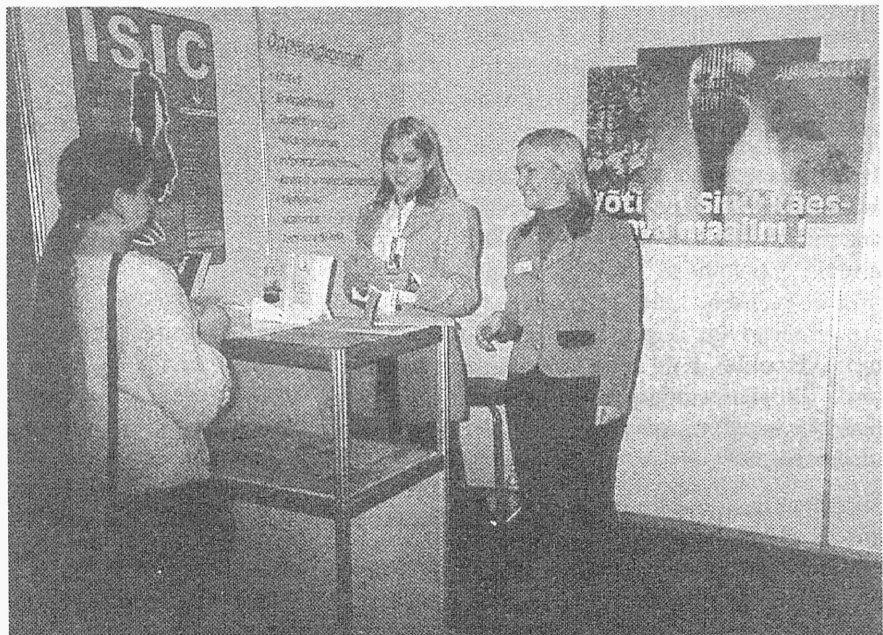
Huvi meie vastu oli piisavalt suur. Kui jagatud materjalide järgi statistikat teha, siis on endiselt populaarseim majandus. Järgnevad haldusjuhtimine ja informatsioonitehnika. Ülejäänud on üsnä võrdsed, ehituse vastu oli huvi vast veidi suurem.

Järgmine võimalus ülikooli tutvustada on TTÜ teabepäevadei 25. ja 26. märtsil.

Aime Piht

Vastuvõtu- ja üliõpilastalituse juhataja

MILLELE VIITAS TEEVIIT?

TTÜ boksis üliõpilased Janne Mägi ja Marit Valge

Mitu tuhat noort otsis oma tulevikuteed messil "Teeviit". Suunanäitajateks olid ametikoolid, era- ja avalik-õiguslikud kõrgkoolid, teiste hulgas ka Tallinna Tehnikaülikool.

Tehnikaülikooli õppimisvõimalusi tutvustasid nii vastuvõtukomisjoni liikmed kui ka tudengid ise. Infomaterjalide kiire otsasaamise põhjal võib ennustada, et kõige suuremaks konkurentsiks peaksid valmistuma majanduse ja haldusjuhtimise erialale pürgijad. Suur huvi oli ka ehituse ja informaatika õppevaldkonna vastu. Samuti taheti n-ö maad kuulata – eelmisel aastal sissesäänute riigieksamite punktide ja konkurentsitulemuste kokkuvõtte oli "kuum kaup".

Tänavune mess jäi silma eelkõige koolidevahelise konkurentsi tihenemise poolest. Messikülastajate, st potentsiaalsete sisseastujate tähelepanu üritati köita huvitava boksikujunduse ja infomaterjalidega. Tundub, et gümnaasiumilõpetajad ei pööra enam kooli valimisel niivõrd suurt tähelepanu nimele, kuivõrd selle taga peituvale hariduse kvaliteedile ja kaasaegsusele. Just viimases kipuvad erakõrgkoolid avalik-õiguslikest ette minema. Avalik-õiguslike ülikoolide kasuks räägib aga tuntuks nii kodu- kui välismaal, samuti pikaajalised traditsioonid ja loomulikult kvaliteetne haridus.

Janne Mägi
tudengite esindaja
"Teeviidal"

Üliõpilased kavatsevad mägesid liigutada

22.-26. märtsini toimuvad TTÜs rektori poolt välja kuulutatud erakorralised üliõpilasesinduse valimised. Valimised viib läbi rektori kinnitatud toimikond.

Mis on üliõpilasesindus?

Info valimiste ja nende läbiviimise korra kohta on ülikooli õppehoonete stendidel juba mõnda aega väljas. Siiski on ilmselt paljudel tudengitel küsimus, mis on see üliõpilasesindus, mis on tema eesmärgid ja mida ta sisuliselt üliõpilasele tähendab.

Kõike seda sätestab **muudetud ülikooliseadus**, mida sinne kirjatükk tutvustada püüab. Ülerääkimist vajaksid ehk teisedki valdkonnad, mis muudetud ülikooliseaduses tudengi jaoks uut kaasa toovad (nt õppekulude hüvitamine ülikoolile), kuid sellest ehk teine kord. Üliõpilasesinduse valimised on kiviviske kaugusel, nii et räägime aktuaalsel teemal.

Üliõpilasesinduse valimise õiguslikuks aluseks on ülikooliseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus, mis võeti hiljuti Riigikogus vastu, täpsemalt 13. jaanuaril. Akt jõustus 15. veebruaril.

Paragrahv 43

Muudatusega tekkis ülikooliseadusesse täiesti uue sisu ja pealkirjaga paragrahv 43 "Üliõpilaskond ja üliõpilasesindus". Enne kehtis ülikooliseaduse 1995. a 18. veebruaril jõustunud redaktsioon, mille 43. paragrahv ütles vaid, et üliõpilaskonnal võib olla oma valitsus, kuid jättis selle moodustamise korra ja tegevuse alused ülikooli põhikirja sätestada.

Uus paragrahv 43 on siiani parim üliõpilasesindust sätestav õigusnorm, kui arvestada ka Eesti Vabariigi esimest perioodi. Selle vastuvõtmise puhul on põhjust õnne soovida kogu Eesti tudengkonnale. See on suur

samm edasi üliõpilase sõna- ja otsustusõiguse suurendamisel üliõpilaselu korraldust puudutavates küsimustes.

Kuna üliõpilaselu haarab peaaegu kõike ülikoolis toimuvat, siis on muudatusest abi ka ülikooli üldise töökorralduse üle otsustamisel. Eriti oluline on siin paragrahvi 43 lõike 3 punkt 3, mis ütleb, et üliõpilaskonnal on õigus valida oma esindajad ülikooli nõukogusse.

Juba selle enne kehtinud ülikooliseaduse 14. paragrahvi järgi kuuluvad ülikooli nõukogusse, mis on ülikooli kõrgeim otsustuskogu, üliõpilaste esindajad, kes moodustavad vähemalt viieni ülikooli nõukogu koosseisust.

Tegelikult puudus seni reaalne mehhanism, kuidas neid üliõpilaste esindajaid ülikooli nõukogusse valida. Seetõttu nimetas üliõpilaste esindajad rektor, mis lubab arvata, et nad peavad alluma suurel määral ülikooli administratsiooni tahtele ega saa seetõttu sõltumatuna üliõpilaste huvide eest seista.

Nüüd on aga esindajate valimise õigus antud seadusega üliõpilaskonnale, olenevalt selle põhikirjast, ilmselt läbi tema vastutava ja korraldava, demokraatlikult valitud üliõpilasesinduse.

Kuidas nii hea muudatus seadusesse tekkis?

Ülikooliseaduse muudatuse taga on tegelikult Eesti Üliõpilaskondade Liidu pikaajaline töö. Eesti Üliõpilaskondade Liit, lühemalt EÜL, on (nagu tema nimestki võib järeldada) kõrgkoolide üliõpilasesinduste katusorganisatsioon.

EÜL alustas tegevust juba 1991. aastal. Praegu kuulub sinna kokku 23 avalikõigusliku, eratülikooli ja rakenduskõrgkooli üliõpilasesindust, kaasa arvatud TTÜ üliõpilasesindus. Läbi oma liikmete/üliõpilasesinduste esindab

EÜL 95 protsenti kogu Eesti tudengkonnast.

EÜL juhatusel on nüüd juba ette valmimisele **üliõpilaskondade seadus**, mis sätestaks veelgi detailsemalt üliõpilasesinduse õigused ja kohustused, sõltumatu ülikooli administratsioonist ning finantseerimise ja majandustegevuse alused ning korra. Üliõpilaskondade seaduse ettevalmistamisel on nad eeskujuks võtnud Soome süsteemi, kus antud valdkonna reguleerimiseks on juba aastaid oma seadus.

Edasine on meie teha, tudengid!

EÜL ja Riigikogu töö on praeguseks tehtud. Edasine on meie teha, tudengid! Meie oma huviga üliõpilasesinduse töö vastu ning valimistest aktiivse osavõtuga tuletame enesele ja kogu ülikooli struktuurile meelde, et **üliõpilane on primaarne, tähtsaim ülikooli koostisosa**, kelle heaks ülikool peab töötama. Koos suudame ajapikku mägesid liigutada, et meil oleks korralik õppekeskkond, et meile antav haridus oleks nii hea, et igal pool võiksimine uhkusega öelda, et tuleme Tallinna Tehnikaülikoolist! Seda me ju kõik soovime. Seepärast on tähtis aru saada, kui oluline on meile üliõpilasesindus. Ainult meie ise saame otsustada ja peame otsustama, kes esindavad kogu TTÜ üliõpilaskonda, ka väljaspool TTÜ-d, Eesti Üliõpilaskondade Liidus ja seeläbi kogu Eesti Vabariigis.

Andke oma hääl valimistel läbimõeldult!

Lea Danilson

Haldusjuhtimise tudeng

TTÜ Üliõpilasesinduse juhatuse liige

lea@UNINET.EE

Ülikooliseadusest

Ülikooliseaduse üliõpilasesindust puudutavate osade täpne tekst koos mõningate rõhuasetustega:

§ 43 Üliõpilaskond ja üliõpilasesindus

(1) Ülikooli üliõpilased moodustavad ühe üliõpilaskonna.

(2) Üliõpilaskond on institutsioon, mis teostab üliõpilaste õigust omavalitsusele – otsustada ja korraldada iseseisvalt, kooskõlas seaduse ja seaduse alusel antud õigusaktidega, üliõpilaselu küsimusi, lähtudes üliõpilaste huvidest, vajadustest, õigustest ning kohustustest.

(3) Üliõpilaskonnal on õigus:

1) moodustada teiste üliõpilaskondadega liite ja organisatsioonid õigusaktidega sätestatud alustel ja korras;

2) astuda vastavate rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeks või arendada nendega koostööd;

3) valida oma esindajaid ülikooli nõukogusse;

4) otsustada ja korraldada kõiki muid üliõpilaselu küsimusi, mis seaduse ja seaduse alusel antud õigusaktide kohaselt kuuluvad üliõpilaskonna pädevusse ning mis ei ole samadel alustel antud kellegi teise otsustada ja korraldada.

(4) Üliõpilaskonnal on põhikirja, kus sätestatakse üliõpilaskonna esindus- ja täitevorganite moodustamise kord, nende õigused, kohustused ja vastutus ning töökord. Üliõpilaskonna põhikirja võtab vastu ja esitab nõukogule kinnitamiseks üliõpilaskond ülikooli põhikirjas sätestatud korras. Nõukogu kinnitab üliõpilaskonna põhikirja, kui see vastab seadustele, seaduse alusel antud õigusaktidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud demokraatlikele põhimõtetele.

(5) Üliõpilaskonna vastutav ja korraldav esindusorgan on demokraatlikult valitud üliõpilasesindus, mille valimise õigus on kõikidel ülikooli üliõpilastel. Üliõpilasesindus ja tema poolt vastavalt üliõpilaskonna põhikirjale moodustatud üliõpilaskonna täitevorganid esindavad üliõpilaskonda suhetes ülikooliga, Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste, asutuste ja isikutega.

(6) Esimese üliõpilasesinduse valimiseeskirja kinnitab ning valimised korraldab rektor demokraatlikest põhimõtetest lähtudes.

(7) Üliõpilasesindus käsutab käesoleva seaduse § 51 lõikes 5 nimetatud vahendeid iseseisvalt rektori antud volituste alusel ja üliõpilaskonna kehtestatud korras.

Üliõpilasesinduse seaduse seadusega seonduvad lõiked teistes paragrahvides:

§ 42 Üliõpilaste õigused ja kohustused

(1) Üliõpilastel on õigus:

11*) üliõpilasesindusele § 43 sätestatud tingimustel ja korras;

§ 51 Ülikooli eelarve

(5) Ülikooli eelarves nähakse ette vahendid, mida üliõpilasesindus kasutab üliõpilasesinduse teostamiseks seadusest ja üliõpilaskonna põhikirjast tulenevate ülesannete täitmiseks.

TÖÖOHUTUSE TEABEPÄEV

2. märtsil toimus majandusteaduskonna käitismajandusinstituudis tööohutuse teabepäev, mille organiseeris tööteaduse õppetool esotsas dotsent Piia Tindiga.

Teabepäeva eesmärk oli Tehnikaülikooli ohutusvaldkonna teadusuuringute tutvustamine ja seni killustunult ohutusprobleemidega tegelevate inimeste koondamine.

Teabepäevast võttis osa üle 40 inimese. Peale Tehnikaülikooli olid esindatud Tartu Ülikool, Põllumajandusakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Päästeamet, Sotsiaalkindlustusamet, Tartumaa Pensioniamet, Võrumaa Pensioniamet, Tervisekaitseinspeksioon, Tööinspeksioon, Tehnilise Järelevalve Inspeksioon, AS Tallinna Sadam, AS Harju Elekter, AS Baltika, OÜ E- Katused.

Teabepäeva avas majandusteaduskonna dekaan professor Alari Purju. Tööteaduse õppetooli juhataja professor Eedo Kalle tutvustas koosolijatele lühidalt õppetooli tööd.

Tehnikaülikooli tööteaduse õppetooli dotsent Piia Tint käsitles oma ettekandes riski hindamist töökeskkonnas, dotsent Ülo Kristjuhan rääkis ohutusküsimuste perspektiivsetest ergonoomilistest lahendusvariantidest, dotsent Gunnar Kiivet ohutuse juhtimisest, assistent Hilja Taal tutvustas kuvaritega seotud riske, Virve Siirak tutvustas inimestega käitumise ja psüühilise esmaabi põhimõtteid kriisiolukordades ning suurõnnetuste puhul.

Külalistena esinesid meditsiinidoktor, professor Naomi Loogna, kes käsitles kutsuhaiguste iseloomu Eestis, Tartu Ülikooli õppejõud Tõnu Paasoja rääkis riskianalüüsist ja selle probleemidest Eestis, Töökaitseinspeksiooni spetsialist Arvo Rääk käsitles tööõnnetusi ja nende uurimist Eestis, Päästeameti peaspetsialist Peep Konts suurõnnetusohuga ettevõteteid.

Esinejad märkisid oma ettekannetes muret ohutusvaldkonna olukorra pärast Eestis: puudub kaasaja nõuetele vastav seadusandlus, ohutusprobleemidega tegelevad institutsioonid tegutsevad killustatult, siiani on olnud nõrk side teadlaste ja praktikute vahel, vähe on pööratud tähelepanu ohutusvaldkonnale täiendkoolitusele.

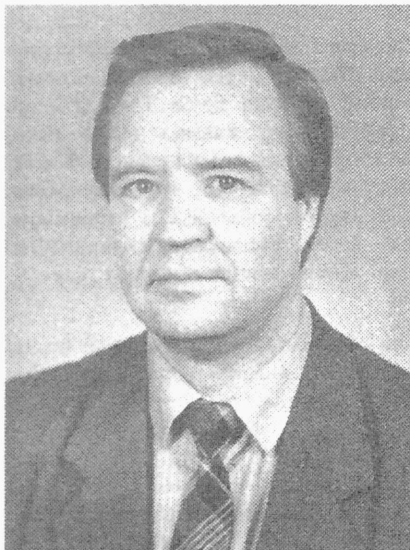
Kokkuvõtteks leiti, et taolised teabepäevad on vajalikud. Teabepäev oli esimeseks sammuks kõrgkoolidevaheliste sidemete tihendamise suunas ning teadlaste ja praktikute koostöö süvendamiseks. Dotsent Piia Tindi sõnul on kavas teabepäevi korraldama regulaarselt: kui esimene teabepäev oli pühendatud ohutusvaldkonnale üldprobleemidele, siis järgnevad teabepäevad on kavas läbi viia erinevatel teemadel, nagu töökaitse majandusküsimused, töökeskkonna kvaliteet ja mõõdistamine, ergonoomika alane temaatika jne.

Tekst ja pilt
Virve Siirak
tööteaduse õppetool

Tööteaduse õppetooli dotsendid PIIA TINT ja ÜLO KRISTJUHAN on teabepäevaga rahul.

Kaheksakümmend üks aastat

**TTÜ Keemia Instituudi
direktor professor
Jüri Kann**

Päevakohane sõnavõtt Eesti Vabariigi 81. aastapäeva tähistamise aktusel TTÜ aulas 23. veebruaril 1999. a.

Väga austatud Tehnikaülikooli pere!

Väga austatud külalised!

Homme tähistame Eesti iseseisvuspäeva!

Sel puhul, ikka ja jälle on põhjust teha põgus tagasivaade, et meenutada sündmusi, mis toimusid nüüd juba 81 aastat tagasi.

19. veebruaril 1918 võeti Maakogu Vane-matekogu poolt lõplikult vastu Eesti Iseisvuse Manifest, mis kuulutati välja 24. veebruaril 1918 ja millega ühtlasi anti kõrgem ja korraldav võim nn. Päästekomitee kätte, kes pani ametisse esimese Eesti Aju-tise Valitsuse peaminister Konstantin Pätsiga eesotsas. See kõik toimus oluorras, kus enamlaste võim oli lahkumas lähenevate Saksa okupatsioonivägede eest. Eesti okupeerimine Saksa vägede poolt 1918. a toimus kahe nädalaga (19.II - 5.III) ja kestis 19. novembrini, kui Eesti Ajutine Valitsus sõlmis Saksamaa peavalinikuga hr Winning'iga lepingu, mille alusel võeti maa valitsemine okupatsioonivõimudele üle.

Juba 25. nov. 1918 vallutasid aga bolševikud Pihkva ja 29. nov 1918 - Narva. Algas Vabadussõda, mis lõppes Eesti-Vene rahulepingu allkirjutamisega 2. veebruaril 1920. Esimene *de jure* tunnustus välisriigilt tuli seega Nõukogude Venemaalt.

Järgnesid Soome, Poola ja Argentiina. USA-poolne tunnustus tuli alles 28. juulil 1922.

Vabadussõjaga, mis kestis 20. novembrist 1918 kuni 3. jaanuarini 1920, võitis eesti rahvas endale kätte riikliku iseseisvuse. Võidu saavutamiseks oli langenud, haavadesse ja haigustesse surnud ja bolševike terrori ohvriks langenud u. 5000, haavatuid u. 12 000 inimest. See oli sõja hind Eesti-maale.

Nagu on kirjutanud Vabadussõjast Peep Ilmet, mõlkus suurema osa rahva meeles unistus "OMA MAAST", mida erilise soojusega nimetati sageli ka "HINGEMAAKS". On alust arvata, et just soov saada oma tükikene Eestimaad oli see, mis sundis meie rahvast trotsima surma ja kannatusi sõjatandril.

Me oleme praegu mures meie maareformi takerdumise pärast, sageli meie kasvava bürokraatiamasina hammasrataste vahele. Lohutuseks võime tuua andmed (K. Lõhmus jt), kus 1923. aastaks oli 20 000 mõisatöölise perekonnast maad saanud ainult üks neljandik.

Taas iseseisvaks saanud Eesti Vabariigis on kõikide katsumuste kiuste suudetud edasi liikuda omariikluse teel. Neid positiivseid märke on palju. Nimetaksime ainult mõne:

- ◆ Kui meie Eesti Vabariigi kodanike keskmine eluiga oli rida aastaid järjepidevalt langenud, siis oleme uuesti jõudnud 70 aastani.

- ◆ 1997. a detsembris otsustas Euroopa Liit alustada meiega liitumisläbirääkimisi.

- ◆ Kui möödunud 1998. aasta oli majanduslikult paljudele maailma piirkondadele raske aasta, siis meie vabariigi prognoositav majanduskasv kusagil 5,5 % ringis on igati hea, silmas pidades, et IMFi andmetel kogu maailma majanduskasv mullu oli 2,2 %, Euroopa Liidu vastava näitaja aga 2,8 %.

- ◆ Rahvusvaheline statistika hindab rahvastiku heaolu näitaja järgi, kus sisemajanduse kogutoodang ühe elaniku kohta on korrigeeritud ostujõuga, et välistada erinevate hinnatasemetete mõju. Meil trükiõnna avaldatud andmetele toetudes on see näitaja viimastel aastatel tõusnud ja ulatub 40 %-ni Euroopa Liidu keskmisest. See ei olegi nii halb näitaja. Kui lisada veel siia meie rahva järjest suurenev liikumisvabadus, siis on, mille üle heameelt tunda.

Eestlane on olnud läbi aegade rahulik, kaalutlev ja ettevõtlik inimene, meie majandus on stabiliseerumas. Pärts kiiresti hakkab muutuma meie väikese vabariigi nn "riikaste ja ilusate" positsioon ühiskonnas. Turumajanduse karmid reeglid panevad asjad paigale. Kuid on palju seda, mis meile kõigile sügavat muret teeb.

- ◆ Me ei saa hakkama lohkava kuritegevusega,

- ◆ me ei saa jagu korruptsioonist,

- ◆ me ei saa jagu ametnike omavolist ja järjest rohkem lohkavast bürokraatiast,

- ◆ hääbub põllumajanduslik tootmine,

- ◆ ei ole tekkinud ühtegi edasiviivat ideed tootmises, mis lubaks välja arendada nn "Eesti Nokia" jne.

Aasta tagasi oma kõnes Eesti Vabariigi 80. aastapäeval ütles president Lennart Meri:

"Majanduse reformimine on lihtsas keeles varade ümberjaotamine. See on alati ja kõikjal räpane aeg. Eilne ametnik muutub üleöö miljonäriks. Ajakirjandus kõnetab neid peaaegu lugupidavalt peene tiitliga korruptant, selle asemel, et öelda lihtsas keeles - riigivaras! See on Eesti Vabariigi vaht, mille riisume kulbiga kokku ja heidame solgiämbrisse. Kui mitte varem, siis valimiste aegu. Seda me teeme ühiselt ja teeme senikaua, kui vahtu enam ei ole."

Valimised on ukse ees. Ma isiklikult julgen kahelda selle üleskutse realiseerimise võimalikkuses. Seda ei võimalda meie praegune valimissüsteem.

Meie riigi edasilikumise suund võiks olla nagu terendus silmapiiril - parema elatustasemega, eluterve, turvalise ja demokraatliku õigusriigi poole!

Sellel teel ei ole kahjuks meile eeskujusid, sest postsovetlikust süsteemist ei ole veel ükski riik jõudnud eelpool sõnastatud terenduseni. Küll on aga meil analüüsimiseks rikkalik globaalne kogemus kiirelt arenenud riikide näol, nagu Saksamaa, Jaapan, Rootsi, Kanada jne. Ja tark inimene õpib teiste edusammudest! Tundub tõesti, et esimeseks prioriteediks tuleks pidada - motivatsiooni, s.o soovi ja selle realiseerimise võimalust enda pingutamiseks parema tuleviku nimel. Nagu kirjutab hr Raju, eeldab see kolme tingimuse täitmist:

- ◆ stabiilset raha,

- ◆ kaupade küllust,

- ◆ võimalust töötada vastuvõetava tasu eest.

Eesti iseseisvust

Kahte esimest tingimust oleks nagu õnnestunud täita, mõningaid asju küll tingimisi. Saada võimalikult kõrget palka on aga kõigi palgatööliste soov. Kuid selles on mitmeid takke.

Kõigepealt riiklik palgapoliitika, milline ja kui kõrgelt on see töö väärtustatud. Meie iseseisvumise esimestel aastatel tekkis suurel arvul inimestel soov hakata ettevõtjaks, et teenida suuri kasumeid ja kiiresti rikkaks saada. Isamaalise valitsuse loosung "Plats puhtaks!" aitas suure hulga väga noortel ja ilma erilise ettevalmistuseta inimestel tulla ärisse ning pangandusse. Tulemuseks olid ebaõnnestumised, pankrotid jne. Paljudel juhtudel jõuti ka veendumusele, et ei kehti see vanasõna "annab jumal ameti, annab ka mõistuse!" Ja me jõudsime peale ligikaudu aastakümnest eksirännakut taas tõdemuseni, et inimese kõige suuremaks väärtuseks on tema teadmised, oskused ja kogemused, mitte aga rahakoti paksus või pangavarvel olev summa. Veel kurvem, kui see pangavarve on avatud mõnes välispangas. On saanud selgeks ka see tõsiasi, et mitte kõik ei sobi edukaks ettevõtjaks. Üldjuhul äri peab olema aus. See on eduka bisnessi eelduseks. Lisaks muidugi kella ja kalendri tundmisele.

Palkade tõstmine normaalselt funktsioneerivas demokraatlikus ja turumajandusega riigis on eeskätt seotud toodangu juurdekasvuga.

Tulles meie Tehnikaülikooliga toimunud muutuste juurde viimasel kümnendil, võime tõdeda, et need muutused on olnud olulised ja tunnetatavad meile kõigile. Kui esimese Eesti Vabariigi ajal teravale vajadusele tööstuslik-tehnilise prsonali järele reageeriti sellega, et paljud noored olid sunnitud minema välismaale omandama vajalikku tehnilist keskkonda, eriti aga kõrgharidust, siis praegune olukord on sootuks teine. Me oleme ise võimelised ette valmistama spetsialiste praktiliselt kõikidel erialadel, mida võiks vaja minna meie majandusele. Küsimus on aga meie majanduse ja tehnikateaduste edasises arengus, kus on vajadus kriitiliselt hinnata ja seda pikemas perspektiivis meie vabariigi vajadusi erialaspetsialistide järele. See sõltub omakorda riiklikult formuleeritud prioriteetidest ja riigi arengukavadest.

Tehnikaülikooli kvantitatiivne kõrgpunkt oli ilmselt 80-ndate lõpuaastatel, kus meie ülikoolis töötas üle 2100 inimese ja õppis üle 9000 üliõpilase. Aspirantuuris oli üle 100 inimese. Teadusliku uurimistöö sektoris ja tootmisharu laborites oli 430 inimest, probleemlaborites 140. Lisaks

õppejõududele tegeles teadusliku uurimistööga kateedrites ja uurimislaborites veel ligemale 600 teadurit ja inseneri. Sellega oli TTÜ kindlalt suurimaks teadus- ja õppeasutuseks tolleaegses ENSV-s.

Taasiseseisvumine tõi kaasa uued rõhuasetused. Kuid ka nn polariseerumise Tallinn - Tartu teljel. Ikka ja jälle käiakse välja idee "väike Eesti - üks ülikool!" Alles mõned nädalad tagasi tihes haridusele pühendatud ümarlauas rõhutas seda praegune riigikogulane hr Lauri Vahtre.

Kui vaataksime asja rahalise poole pealt, on mul tunne, et meie Riigikogu ja Haridusministeerium on hästi selgeks õppinud mängu ühel uudsel muusikariistal, millele võiks nimeks panna nn. "penifon". See on nagu kirikukellade mäng, kus kõie asemel on elusate penide sabad. Neid tõmmates võib kuulda ikka ja jälle kurvatoonilisi hääli, mis tekivad siis, kui sümboolselt üks või teine avalik-õiguslik ülikool on saanud pigistada küllalt kõhnukese rahakoti raudade vahel.

Käesolevale ettekandele mõeldes püüdsin leida vastust küsimusele, kust võiks leida seda lähet nn Tallinna-Tartu vastandamisele haridusteljel. Ja ma jõudsin meie rahvuseepose "Kalevipoeg" juurde, kus 10. laulus Fr. R. Kreutzwald kirjeldab Kalevipoja vägikaika vedamist Vetevaimuga, kusjuures kaikaks oli Vetevaimu tugev vemmal:

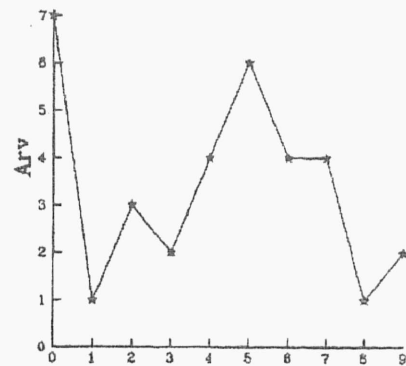
*"Kalevipoeg toetas kannal
Valusamast tema vastu,
Sõlmis kindlamasti sõrmed
Koogutelles kepi külge,
Tõmbas korra tõsiseltele,
Viskas vetevaimukese,
Kui oleks tühi takukoonaal,
Tuule tiivul tuiskamaie
Pea käis korra kukerpalli,
Jalatallad vastu taevast ..."*

Annaks taevas, et meiega nii ei juhtuks! Ma usun, et me liigume kindlalt hariduse tormisel merel! Selle kinnituseks on ka TTÜ kuratooriumi hiljutine otsus - tunnistada TTÜ töö 1998. a. heaks, ja seda viiepallises skaalas. Ühiskond ootab meilt tulemusi, mis meie ülikooli nimele kõrge lennuga rahvusvahelist tuntust lisaks. Arvan, et need tulemused ei lase end kaua oodata. Meie paljud tublid õppejõud ja teadlased annavad selleks lootust.

Ma lubasin endale sellist spekulatsiooni, et reastasin murrangulised leiutised ning sündmused tehnikaajaloos selle järgi, milline oli viimase 10 000 aasta jooksul

vastava murrangulise momendi aasta viimane number. Tuli välja päris huvitav graafik ja vabandan ette sellise pseudoteadusliku lähenemise pärast. Julgen seda esimest ja ilmselt ka viimast korda teile näidata.

Murrangulised leiutised ja sündmused tehnika ajaloos

Aastaarvu viimane number

Mida näitab toodud "üldistus"? Käesolev 1999. a on parem kui möödunud. Kuid meie ajupotentsiaal on ilmselt orienteeritud aastale 2000. Uut tõusu on oodata ka aastal 2005, seda juba siis Euroopa Liidu viljastavates tingimustes.

Väga austatud kolleegid ja külalised!

Ma arvan, et väljendan kõigi teie ühist soovi tüllemaks:

"Elagu Eesti Vabariik!"

Järgmist aastapäeva me tähistamine juba järgmisel aastatuhandel!

Me teame, et isamaa-armastus oli Juhan Liivi parandamatu "hingehaigus", nagu on seda väljendanud kirjanik Ülo Tuulik! Ja aastal 1903 oli eestlastel esimest korda võimalik lugeda värsiridu:

"Igav liiv ja tühi väli /taevas pilvine".

Ligikaudu sajandiga on palju muutunud, eriti viimasel kümnendikul.

Ma usun, et meie rahvuslik iseolemine toob välja uusi vaimuhiiglasid nii kirjanduse, kunsti kui ka teaduse vallas!

Ja aegajalt on ikka pilvitust vaja. Kuidas me muidu oskaksime hinnata päikesepaistet!

Tänan teid, et olite nõus mind ära kuulama!

12. märtsil saab 75aastaseks majandus-teaduskonna *grand old man* Jevgeni Fominõh.

Alustanud karmidel sõja-aastatel töölisesena Maardu Keemiakombinaadis on Jevgeni Fominõh nüüdseks Tallinna Tehnikaülikooli emeriitprofessor.

Sinna vahele mahuvad 1950. a Tallinna Polütehnilise Instituudi majandus-teaduskonna tööstusökonomika eriala kiitusega lõpetamine, töötamine osakonnajuhatajana ETKVL Kaubandusliku Inventari Tehases ja Tehases "Punane Ret" ning 1959-1963 Rahvamajandusnõukogu Masinaehituse Valitsuse Töönormatiivide Uurimise Büroo juhatajana. Nendel ametikohtadel tegutsedes tekkis Jevgeni Fominõhil elupõline huvi töö ja palga probleemide vastu, mis viisid ta TPI aspirantuuri ja 1964. a majanduskandidaadi väitekirja kaitsmisele. Kõrvuti teadustööga algas J. Fominõhi

Õnnitleme!

Emeriitprofessor

pedagoogilis-administratiivne karjäär, algul põhitöö kõrvalt, 1963. aastast dotsendina TPI-s, 1966-1979

majandus- teaduskonna prodekaanina ja 1982-1987 tööstusökonomika kateedri juhatajana. Juubilari eestvedamisel loodi 1968 aastal TPI-s töö ja juhtimise teadusliku organiseerimise labor, mille teaduslikuks juhendajaks ta oli 1968-1987.

Emeriitprofessor Jevgeni Fominõh on paljude teadustööde juhendaja ning originaalõpikute autor ja kaasautor. Avaldanud üle 50 publikatsiooni. Olnud mitmete teadusnõukogude liige ja ühingu "Teadus" juhatuse esimehe asetäitja. Emeriitprofessor Jevgeni Fominõhi teeneid on märgitud aukirjade, tänukirjade ja ordeniga.

Tunneme juubilari kui lahket ja abi valmis kolleegi, huumori- ja muusikalembest seltskonnainimest, talisuplejat ja mitmekordset vanaisa.

Soovime Sulle edu ja tervist veel kauaks!

Kolleegid

Vähemalt ühte "punast" püha - Pariisi Kommuuni päeva 18. märtsil - on soojustehnika instituudi rahvas alati tõsiselt tähistanud, kuna sel päeval 1939. aastal sündis dotsent tehnikakandidaat Arvi Poobus. Kolleeg Poobuse kogu täiskasvanupõlv peale Rapla Keskkooli lõpetamist on möödunud TTÜ soojustehnika instituudi ja selle elukäijate seinte vahel.

Tudengipõlves osales ta juba labori teadustöös, "soojuse maja" ehitusel, kus omandas kogemusi juurdeehituse tegemiseks oma vedelmetall-soojuskandja katseseadme jaoks. Teadmiseks noorematele kolleegidele: 60.-70. aastad olid teaduses kohati nii karmid, et aspirantuuri edukaks läbimiseks (st teaduskandidaadi kraadi saamiseks) tuli kõigepealt oma katseseadme jaoks maja ehitada, katseseade sinna sisse komplekteerida, katsed teostada ja vähemalt 150 lk dissertatsiooni kirjutada.

Kuna Arvi Poobuse katseseade otustas vahepeal ennast ka maast lahti rebida, siis läks tal väitekirja valmimisega vähe rohkem aega, aga ära tegi!

Kogu oma teadliku elu jooksul korjatud hindamatuid tehnikaalaseid kogemusi on A. Poobus alati lahkelt jaganud

Õnnitleme!

Arvi Poobus 60

kolleegide ja tudengitega. Tema hea mälu ja laialdased teadmised on tihti olnud suureks abiks mitmegei probleemi lahendamisel.

Biokütuste ja turba kasutamise aktuaalsemaks muutumisel eelmise kümnendi lõpul lülitus kolleeg Arvi Poobus aktiivselt selle problemaatika uurimise ja pühendus vanade kogemuste väljakaevamisele. Tulemuseks oli koostöös Eesti katlaehitajatega üks esimesi tükkturba ja puiduhakke

põletamiseks mõeldud eelkolde edukas valmimine ja töö 5-6 aastat tagasi. Viimastel aastatel on A. Poobusest saanud tunnustatud spetsialist küttemajanduse üldküsimuste alal, st asulate ja linnade küttekoormuste rehkendamine ja optimaalsete lahenduste väljapakumine konkreetsest olemasolevast katlatehnikast, soojusvõrkude ja kütusevarustuse olukorrast lähtudes. Elu on näidanud, et siin standardseid lahendusi ei ole ning igal üksikul juhtumil tuleb teostada mahukaid arvutusi ning nende tulemuste põhjal anda eksperthinnang.

Arvi Poobus on pikka aega olnud ametiühingu liinis oma kolleegide paremate palgatingimuste eest võitleja. Samas on ta 11 aastat tagasi võrdlemisi kehvast seisusest olnud individuaalelamust Tallinna ja Harjumaa piiril Laagris ehitanud korraliku häärberi oma vastavatele oskustele toetudes.

Arvi Poobus on oma kaaslastele soojustehnika instituudis hea kolleeg! Soovime talle jätkuvat indu, jõudu ja tervist kogu eelpool loetletud tegevuse edukal jätkamisel.

**Kolleegid
soojustehnika instituudist**

Akadeemik OTTOMAR MADDISON 120

Tehnikateadlane Ottomar Maddison kuulub Eesti akadeemilise haritlaskonna esimesse põlvkonda.

Ottomar Julius Martin Maddison sündis 31. märtsil 1879. a Tallinnas kingsepa peres. Omades visadust ja iseteadvust, suutis ta omal jõul pingelises konkurentsisis pääseda õppima Peterburi Teedeinseneride Instituuti.

Lõpetanud instituudi 1906. a kuldmedaliga *maxime cum laude*, sai temast peagi tunnustatud sillaehituse eriteadlane. Tema akadeemiline karjäär algas juba 1908.a Peterburi Teedeinseneride Instituudis, siin valiti ta aastal 1918 sillaehituse professoriks. 1919-20 oli ta prorektor.

I Maailmasõja-eelsel Venemaal projekteeris O. Maddison kümme konda raudteesilda ja viadukti. Näiteks sillad üle Volga, Dnepri, Irtõsi ja Peterburi trammiliinide sillad. Tema loomeviljakust hinnati Venemaal riiklike autasudega: 1913.a Püha Stanislavi 3. järgu ordeni ja 1915.a Püha Anna 3. järgu ordeniga.

Aastast 1921 algas tema elutöö Eesti tehnikahariduse ja tehnikateaduse edendamisel.

Ta oli Tallinna Tehnikumi õppejõud ja ehitusosakonna juhataja. 1923.a asutas ta siin Riikliku Katsekoja - esimese tehnikauuringute keskuse Eestis. 1936-50 oli O. Maddison Tallinna Tehnikaülikooli tehnilise mehaanika ja raudkonstruktsioonide professor, samuti jätkas Riikliku Katsekoja direktorina kuni selle likvideerimiseni. Tehnikadoktor O. Maddison valiti 1946.a. Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks.

Teda kui Eesti ehitusintelligentsi kasvatajat ja teaduse organisaatorit ning viljakat uurijat on korduvalt tunnustatud riiklike autasudega: 1930 Kotkaristi III klassi teenetemärk, 1940 Valgetähe III klassi teenetemärk, 1945 teenelise teadlase nimetus, 1947 Nõukogude Eesti riiklik preemia. Meie ülikooli ehitusteaduskonnas on O. Maddisoni nimeline auditoorium.

O. Maddison suri 30. jaanuaril 1959. a viirusliku kopsupõletiku tagajärjel.

Õpetlase vaimupärandit tutvustav näitus on ülikooli fuajees avatud 19. märtsist kuni 7. aprillini.

Juhunoppeid TTÜ ajaraamatust

märtsikuu

1924

24. märtsil asutati Tallinna Tehnikumis Naisüliõpilaste Ühing

1940

märtsis-aprillis toimusid tehnikatudente meistri-võistlused males üliõpilasorganisatsioonide korp!Leola, korp!Fraternitas Livienis, korp!Rotalia, korp!Rossica, korp!Tehnola ja ÜS Raimla vahel rektor professor Jüri Nuudi rändauhinna eest.

1971

22. märtsil avaldas rektor käskkirja TTÜ muuseumi asutamise kohta

1994

15. märtsil TTÜ Nõukogu otsusega moodustati biomeditsiinitehnika keskus

1999

30. märtsil möödub 100 aastat pedagoogi ja raamatuteadlase Edgar Oissare sünnist. *Dr phil* E. Oissar oli TTÜ raamatukogu direktor aastail 1940-44.

aprillikuu

1923

1. aprillil avati Tallinna Tehnikumi juures Riiklik Katsekoda eesmärgiga arendada tehnika-alaseid uuringuid. 1924.a aprillis kinnitas EV Riigikogu "Riikliku Katsekoja seaduse". Katsekoja tegevus katkes 1945/46, taastati 1994.

1932

Aprillikuus kaitsesid tehnikumi üliõpilased oma diplomitöö kavandeid.

See sündmus leidis ajakirjanduses igakülget kajastamist. Tollastest ajalehtedest võime lugeda pealkirju "Noorte arhitektide fantastilisi kavatsusi.-Moodne kaubamaja Tallinna ja kuursaal Piritale.- Elektriliift Toompeale.- Kaubaveo auruomnibuss Keila-Risti-Nõva-Noarootsi liinile.- Rahumäele krematoorium - Kaarli puisteele luksushotell.- Vabaduse monument Harjumäele" jne.

1994

19. aprillil kehtestati TTÜ ausponsori nimetus ja anti kätte kaks esimest kuldplaati ausponsoritele Eesti Metalliekspord ja PL Consulting Ltd (Soome).

Dokumente TTÜ-ainelises arhiivis lehitses Imbi Kaasik

Sport

Sulgpall

Sulgpall, see lihtne mäng, millest kõik on kuulnud ja mida kõik on mänginud, on Tehnikaülikoolis üks edukamaid spordialasid. Mõnimgaid inimesi võib sulgpallist rääkimine kui tõsiselt võetavast spordist muigama ajada, kuid sulgpall tipptasemel on oma väsitavusest võrreldav jalgpalliga - korraga on vaja kiirust, vastupidavust, täpsust, head reaktsiooni ning olukorra analüüsi. Ja kõike seda terve mängu (pool kuni üks tund) jooksul.

TTÜs hakati sulgpalli mängima 1963. aastal. Traditsioonilised TTÜ lahtised meistrivõistlused on Eestis järjepidevuselt kõige kauem kestnud turniir. Seega saab TTÜd pidada Eesti sulgpalli pioneeriks ja traditsiooni jätkajaks. Kauga aega oli sulgpallitreeneriks Eesti esimene meister segapaarismängus Malle Pajumägi, nüüdseks on Terje Esko ta väija vahetanud.

Sulgpalli saab meie ülikoolis mängida kahel tasemel: eelneva ettevalmistusega tudengid alustavad kehalise kasvatus tundides, ning liiguvad seal edasi juba tõsisemas treeningrühma. Seal harjutavad koos nendega taseme ja pinge tõstmiseks lisaks mõned vilistlased ja ka TPU tudengid.

Aktiivse töö ning soodsate asjaolude kokkulangemisel on praeguse TTÜ sulgpallisektsiooni olukord Eestis mastaabis päris hea. Viimaste aastate parimate saavutuste eest on hoolitsenud majandusteaduskonna II kursuse üliõpilane Kati Kraavling, kes võitis mõeldud oktoobris Riias toimunud Balti rahvusvahelised meistrivõistlused. Ta oli detsembris Balti matši võitnud Eesti koondise liige ning saavutas samas ka individuaalturniiril esikoha naispaarismängus.

Eesti nais- ja meesüksikmängu edetabelites on esikümnes mõlemas arvestuses kaks TTÜ esindajat, naistest Kati Kraavling ja Küllie Laidmäe, meestest Patrick Rang ja Indrek Luts. Teisest kümnest võib lisaks veel leida Allan Kakkota ja Margus Tootma. Tippkonkurentsis osalemise kõrval võtavad TTÜ harrastussulgpallurid aktiivselt osa ka harrastusmängijate turniiridest ning Eesti B liiga võistlustest. Ka seal esinetakse edukalt.

Arvestades seda, et Eesti sulgpall tervikuna on tõusuteel, lõpetangi üleskutsega nendele, kes sulgpalli veel ei mängi, seda kindlasti proovida, kas siis TTÜs või mujal. Kindlasti tuleks võistlustest osa võtta ning on lootust, et sügisest käivitub Eesti sulgpallis lisaks A ja B liigale ka C liiga, mis annaks võistluskogemusi ja võimalusi just harrastajatele ja algajatele.

Patrick Rang
Üliõpilane

Kuidas suurendada ülikooli eelarvet

Punkt 1. Eelarve koostamise juurde tuleb kohustuslikus korras lisada filoloog, kellele on eelnevalt selgitatud, misasjad on numbrid.

Punkt 2. Filoloog tõmbab süüdimatult maha kõik segavad asjaolud, mis ei ole numbrid. Näiteks komad.

Punkt 3. Tulemuseks on saja, tuhande jne kordselt suuremad eelarved.

Nagu juhtus meie eelmises lehes.

Tegelikult oli ülikooli nõukogu (vt ajaleht Tehnikaülikool 22. veebr lk 2) väljastatud korrektses käsikirjas järgmine lõik:

"2. Kinnitati 1999. aasta riigieelarvest haridusministri 18.01.1999 käskkirjaga nr 7 Tallinna Tehnikaülikoolile õppekuludeks eraldatud 147,419 mln krooni jaotus: TTÜ Kõrgemale Majanduskoolile õppekuludeks - 3,180 mln kr, TTÜ teaduskondade eelarvete kaudu jaotatavaks osaks - 69,321 mln kr ja üleülikooliliste kulude katteks - 74,918 mln kr."

Toimetus vabandab liiga suurte spetsialistide arvudele juurdelaskmise pärast.

Lihtsustatud liisinguga koduarvuti kõrgkooli õppejõududele

Baltic Computer Systemsi, Hansa Liising Eesti ja Tiigrühpe Sihtasutuse koostöö tulemusena said 1998. aastal ligi 700 õpetajat võimaluse liisinguga koduarvuti ostuks. Kul mõeldud aastal anti see võimalus vaid üldhariduskooli õpetajatele, siis sel aastal oleme leidnud võimaluse projekti laiendada.

Baltic Computer Systems pakub nüüd lihtsustatud liisinguga laua- või sülearvuti soetamise soodsat võimalust ka kõrgkooli õppejõududele.

Käesoleva projektiga saavad õppejõud osta liisinguga kuni 2aastase makseperioodiga arvutustehnikat. Arvutikomplekti ostul tuleb ettemaksuna tasuda ostuhinnast minimaalselt 20 protsenti ning ülejäänud osa koos liisingintressiga igakuiste võrdsete järeilmaksudena kuni 24 kuu jooksul.

Eesti arvutitootja MicroLink pakub õppejõududele soodushinnaga arvuteid. Spetsiaalselt selle projekti jaoks andis erihinna suurim tarkvaratootja Microsoft, mis võimaldas komplekteerida arvutid koos kontoritarkvaraga MS Office 97 Professional. Sülearvutitest pakume IBM, Compaq ja Toshiba sülearvuteid. Soodushinnad kehtivad vaid infomaterjalis nimetatud toodetele. Soovi korral võib iga ostja valida BCSi tootevalikust mistahes teise arvuti või seadme, kuid soodushindu neile ei kehtestata.

Hansa Liising Eesti pakub projektis osalejatele soodsaid liisingutingimusi. Erinevalt teistest ostjatest, ei pea õppejõud liisingu taotlemiseks esitama töödandja garantiikirja ning saavad liisinglepingu sõlmida järgmiste dokumentide esitamisel:

- õppeasutuse poolt kinnitatud avaldus liisingu taotlemiseks koos taotleja andmetega (nimi, isikukood, töökoht, amet, kodune aadress, telefon)
- taotleja viimase 6 kuu palgatõend (lisada võib ka abikaasa palgatõendi).

Projektiga seotud liisingu tingimusi, arvutustehnikat ja tarkvara kirjeldame lähemalt infomaterjalis, millega saab tutvuda BCSi Interneti kodulehel. Kõigile soovijatele saadame infomaterjali ka postiga koju. Arvutikomplekti ostuks tuleb saata BCSi müügisalongi liisingu vormistamise dokumendid ja infomaterjali lõpus olev tellimisvorm. Seejärel lepitakse ostjaga kokku konkreetne liisinglepingu sõlmimise ja arvuti kätteandmise päev. Üldjuhul on selleks perioodiks 22. veebruar - 31. märts 1999.

Kõik soodustused kehtivad ainult projektis osalejatele ja selle realiseerimise perioodil.

AS Baltic Computer Systems müügisalong
Narva mnt 7, Tallinn
Müüginfo: 699 81 88
e-mail: myygisalong@bcs.ee

ärge
unustage
naisi !!!

Head naistepäeva.